

RETOUR DJOCJA

426^e Bataljon Infanterie op Midden-Java

Fragment uit een dagboek

Fragmenten uit het dagboek van P. Hellinga, gewondenverzorger.

Uit het Fries vertaald door C. Anema

Gamping, vrijdag, 3 juni 1949

's **Morgens:** Niet veel bijzonders. We zijn op patrouille geweest en hebben een stuk of vijf mannen gepakt, die zijn meegenomen. Verder nog een flinke stoot vuur afgegeven op het kerkhof vlakbij, waar er nog een stuk of wat zaten. We joegen ze voor ons uit en zij hebben nog wat op ons kamp geschoten, maar ze dropen af en we kregen niet meer mensen te pakken. Om half elf weer thuis en eten.

's **Middags:** Kwart over een. Zoals alle dagen staat een patrouille, met als commandant sergeant Mollema, weer gereed om uit te rukken. Vol moed gaan we op weg en slaan aan de rechterkant van de weg meteen af, de kampong in. Overall heerst stilte en een diep stilzwijgen. We komen bij een groot huis. De deur daarvan wordt ingetrapt en doorzocht door Mollema en Flierman. Enkele minuten later komen ze weer buiten met een man met een tas onder de arm en kunnen we weer verder gaan. Het is zo in en in stil geworden, er is geen geluid te horen. We komen aan de rand van de kampong en steken de sawah over. Weer wordt er een pelopper gepakt, waarmee de groep wordt uitgebreid. De kampong die we nu bereiken wordt doorzocht, maar er is geen mens te bekennen en alles is verlaten. De rand van de kampong wordt bereikt en na even te hebben overlegd wordt besloten de sawah over te steken. De groep onder leiding van korporaal Flierman gaat eerst.

Ze zijn halverwege de volgende kampong (terwijl wij in dekking liggen om zo nodig dekkingsvuur af te geven) en daar heb je het langverwachte aan de gang: Er valt een schot!

De eerste vraag is: eigen vuur of van de vijand, maar die wordt verdrongen door een tweede: van welke kant komt het vuur? Veel tijd om daarover na te denken hebben we niet want er barst een hel van vuur over ons los (karabijnen, geweren, Japanse brens, stens, enz.) vanuit de kampong aan de overkant en wij laten ons op de grond vallen. Bevelen worden geroepen en een mortier en

een bren in stelling gebracht.

Het vuren gaat door en nu van drie kanten.

We komen tot de conclusie dat we hier weg moeten, maar dan moet de voorste groep eerst terugkomen.

Er wordt geroepen, maar als antwoord horen we niet anders dan (uit vijandelijke monden) "madjoe, madjoe" (dit betekent: "aanvallen"). "Toe dan maar" zegt onze commandant, "door de kampong terug, oversteken naar de andere kampong en dan door de kali naar de weg." En zo gebeurt het. De een holt nog sneller dan de ander en aldoor horen we maar het tikken en schieten achter ons. "Vlugger," "toe nou," "ik kan niet meer" zijn de woorden die we horen. De commandant springt van de een naar de ander en vuurt ze allemaal aan, zodat ook de achterblijvers ten slotte meekomen. Een gevaarlijke tocht. Door kali's en sawahs haasten we ons. Ook door het water, we geven nergens meer om.

We horen anders niets dan het klotsen van het water, het vuur van de vijand en het huilen van de kogels. We komen aan een weg. Langs de kant in dekking, naar de brug en dan liggen we even te hijgen! Nog steeds horen we de kogels van de snipers suizen.

Ze zitten vlak bij de rand van de kampong. "Stormvuur afgeven" wordt er geroepen en daar barst het geweld los: Mortier, brens, geweren en stens. Er wordt een lichtpatroon afgeschoten om versterking! We zullen aanvallen. Maar plotseling horen we iets aankomen. En ja... gelukkig (wat gerustgesteld kijken we elkaar aan) de carriers van het konvooi. Nu wordt het beter!

De aanval wordt even uitgesteld en sergeant Mollema gaat naar de eerste carrier om mee te rijden en de weg te wijzen naar de groep Flierman. De twee carriers proberen over een dijkje tussen de beide kampongs te rijden en ja, het lukt.

Zij vormen nu een afsluiting. Wij blijven achter en na een kwartier komen de carriers weer terug. Er zijn ook jongens bij; eigen jongens van de post Gamping. Ze komen naar ons toe en leggen uit

wat er is gebeurd. Dan horen we dat sergeant Mollema gewond is, maar niet ernstig wordt er gezegd.

Een aanvalsgroep wordt geformeerd (intussen is ook Flierman met zijn groep op komen dagen) en de kampong wordt bestormd. Maar de peloppers zijn helaas gevlogen. Alleen de mangaten en de putten, waar ze in hebben gelegen zien we nog, maar van hen zelf is niets meer te bekennen.

Flierman en ik lopen over het sawahdijkje naar sergeant Mollema toe en daar beleven we een paar ontroerende momenten. Hij worstelt met de dood! Ik voel een zwakke pols en het hart is nauwelijks te horen.

We halen de tong uit zijn mond en kunstmatig wordt getracht hem wat lucht te geven. Eén moment denken we dat hij het redt, maar dan beginnen zijn ogen te breken. Hij krijgt een doodskleur en zijn lippen worden blauw.

Het is gebeurd met hem. Hij ruste in vrede en God neme hem aan! We drukken zacht zijn ogen dicht en ook zijn mond, die nooit meer zal spreken. Even bekijk ik nog de wond: een miniem klein gaatje, maar wel dodelijk!

We leggen een tentzeil over hem heen en staan er beiden even naar te kijken. Maar het leven roept weer en de kogels beginnen opnieuw te fluiten!

Flierman gaat met zijn groep terug en ik kruip terug in de tweede carrier, want de hel barst weer los. Tijdens het vuren komt de Rode Kruiswagen met carriers het sawahdijkje op en is de dokter er met enkele assistenten.

Snel de dode op de brancard. Ja, dat was de bedoeling, maar het lukt niet. Dat afschuwelijke schieten! De jongens duiken met elkaar plat in de sawah en proberen het later nog eens. Een tijdje later lukt het wel en wordt de dode op de derde carrier gelegd en naar de weg gebracht onder dekking van bren- en geweervuur.

Opeens... geroep en geren in de kampong. De groep Flierman ligt uit elkaar! Een kwartier later komen twee jongens, die waren achtergebleven, uit de kampong: De Weerdts en De Jong. Plat over de sawah komen ze aankruipen en zoeken dekking bij ons. Een enorm stuk vuur wordt door ons afgegeven.

Ondanks dat blijven de peloppers schieten en helaas nog goed ook. Geleidelijk aan vertrekken onze jongens en ook enkele carriers. Onze carrier en een andere blijven nog even staan, maar we proberen dan ook (weer onder dekking) weg te komen. Maar de voorste carrier blijft hangen. En daar begint het vijandelijke vuur weer. Onze vijanden zitten zelfs nu in de bomen. Eindelijk lukt het de carrier los te krijgen, we geven een stoot vuur af en gaan er geleidelijk aan rijdend van door. Zo komen we bij ons kamp. Het is half zes. Aan de zware dag is een einde gekomen. Maar dan wordt er geraasd en getierd. De meesten liggen op bed te huilen. Sommigen hebben het zo erg te pakken, dat ze niet meer weten wat ze doen en ik spoed me van de één naar de ander.

*Een kameraad
begraven*

*In dit geval korporaal
G. Flierman*

De erewacht

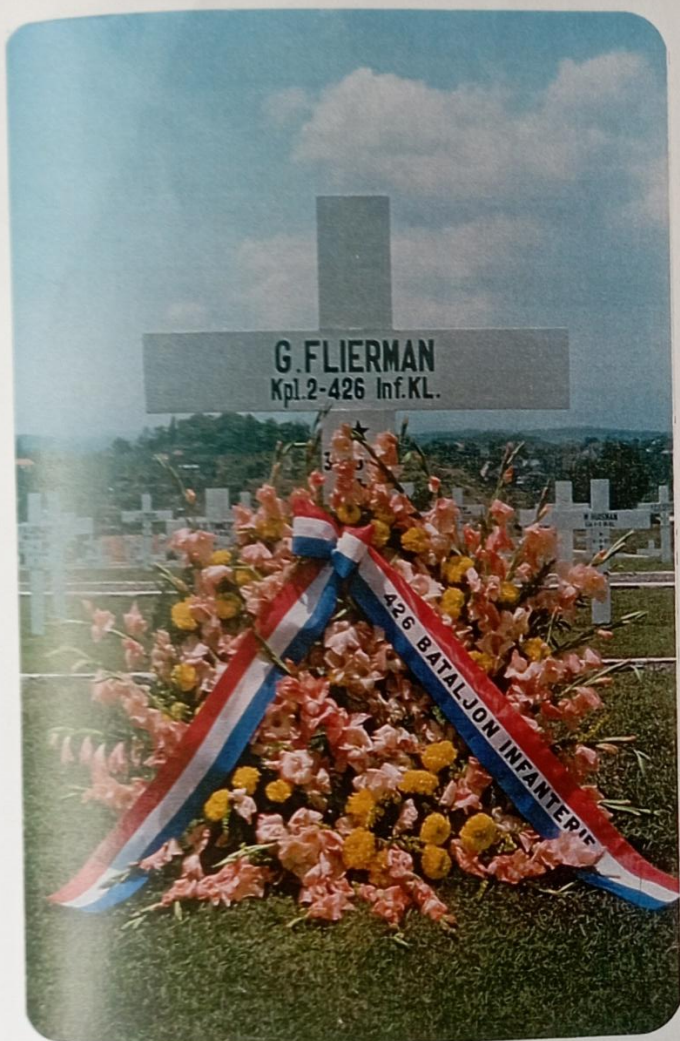
*Legernr. 281129092, geboren te Wildervank,
gesneuveld 29-04-1949 te Kalioerang.*

*Legernr. 280920097, geboren te Gasselte,
gesneuveld 18-05-1949 te Bodeh.*

*Legernr. 260718058, geboren te Ulrum,
gesneuveld 03-06-1949 te Gamping.*

*Legernr. 280331180, geboren te Leeuwarden,
overleden 02-08-1949 te Semarang.*

*Legernr. 281113187, geboren te Warnsveld,
gesneuveld 06-06-1949 te Padokan.*

*Legernr. 270614175, geboren te Den Haag,
overleden 17-10-1949 te Semarang.*